

Μυθολογίες της κρίσης

μέρος 3ο

Επιχειρηματικά πάρκα και Ρομά - το lockdown της δυτικής Αττικής

Μάρτιος 2021

Στο προηγούμενο μέρος αυτής της σειράς κειμένων, εξηγήσαμε ότι η μελέτη των κινήσεων του ελληνικού κράτους μας βοηθάει να αποδομήσουμε τους μύθους που συνοδεύουν την καπιταλιστική κρίση, να δούμε τι κρύβεται πίσω από την υγιεινιστική τρομο-εκστρατεία των καιρών μας. Με βασικό στόχο να περιγράψουμε την αναδιάρθρωση ως το όχημα υποτίμησης της εργατικής τάξης.

Σε αυτό το μέρος, θα εξετάσουμε τι συμβαίνει στη δυτική Αττική, μια περιοχή με σκληρό lockdown εδώ και μήνες. Θα παραθέσουμε τα σχέδια του ελληνικού κεφαλαίου για αυτή την περιοχή, πριν ακόμα εμφανιστεί ο covid, και πως συνδέεται η μέθοδος του lockdown με αυτά. Για να καταλήξουμε, βέβαια, στο πως θα επηρεαστεί ο πληθυσμός της περιοχής από την αναδιάρθρωση, ο οποίος (δεν) τυχαίνει να ανήκει, κατά κύριο λόγο, στον κοινωνικό και ταξικό πάτο. Υπάρχουν μερικές συμπτώσεις σε όλα αυτά που ίσως εξηγούν καλύτερα γιατί το βανάκι του ΕΟΔΥ βολτάρει συνεχώς εκεί και γιατί οι ντόπιοι παράγοντες που διψάνε για κρούσματα, το καλούν ακόμα και αυτοβούλως¹. Με άλλα λόγια, αιτίες που διαφέρουν πολύ από το περιβόητο μικρόβιο που δε λείει να φύγει απ' την περιοχή.

Η δυτική Αττική στο στόχαστρο

Στη δυτική Αττική βρίσκονται εκατοντάδες βιοτεχνίες, βιομηχανίες και λοιπές βιομηχανικές υποδομές. Δεν μιλάμε, δηλαδή, για μια άνευ σημασίας βιομηχανική δραστηριότητα. Εκεί είναι συγκεντρωμένο το 47% της βαριάς βιομηχανίας, το 50% της μεσαίας βιομηχανίας, το 70% των επιχειρήσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics)² και πιο συγκεκριμένα, το 40- 45% της Εθνικής Μεταποιη-

1. Προληπτικοί Έλεγχοι COVID-19 από τον ΕΟΔΥ σε συνεργασία με τον Δήμο Ασπροπύργου, Δήμος Ασπροπύργου, 11/12/2020.

2. Σύμφωνα με το Ν.4302/2011, άρθρο 1, παρ. α, “Εφοδιαστική (Logistics) είναι το σύνολο των διεργασιών που είναι απαραίτητες για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο της ροής (της μεταφοράς, της διαμεταφοράς και της αποθήκευσης) αγαθών και εμπορευμάτων από οποιοδήποτε σημείο προέλευσης σε οποιοδήποτε σημείο προορισμού και αντιστρόφως, καθώς και για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο της παροχής συναφών υπηρεσιών και της σχετικής πληροφορίας.”

τικής Δραστηριότητας³. Και όπως ξέρουμε από την περιβόητη Έκθεση Πισσαρίδη⁴, τα σχέδια του ελληνικού κεφαλαίου στρέφονται αυτή τη στιγμή προς τη μεταποιητική δραστηριότητα, για να μπορέσει να βγει ανταγωνιστικό στις εξαγωγές και το διεθνές εμπόριο.

Η δυτική Αττική έχει και άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά για τα αφεντικά. Έχει άμεση πρόσβαση σε μεταφορικά δίκτυα τοπικής και διεθνούς εμβέλειας (αεροδρόμια, λιμάνια, σιδηροδρομικές συνδέσεις, οδικά δίκτυα). Έχει, επίσης, μεγάλες εκτάσεις γης, ακατάλληλες για γεωργική παραγωγή και ανεκμετάλλευτες από τα αφεντικά.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι, μέχρι στιγμής, το ελληνικό κεφάλαιο βγάζει πολλά λεφτά από την βιομηχανική παραγωγή της περιοχής. Αλλά, όπως γνωρίζουμε, η κίνηση του κεφαλαίου απαιτεί συνεχώς καινούριες μεθόδους παραγωγής με λιγότερο λειτουργικό κόστος στις υποδομές και στα μηχανήματα, με καλύτερο χωροταξικό σχεδιασμό, με προοπτικές εξαγωγικού εμπορίου, πιο εντατικές συνθήκες εργασίας που θα αναγκάζουν τις εργάτριες και τους εργάτες να μην λουφάρουν ούτε ένα λεπτό, δηλαδή να παράγουν ασταμάτητα. Κι όλα αυτά, φυσικά, για να διασφαλίζεται το κέρδος σε καιρούς κρίσης.

Τα Επιχειρηματικά Πάρκα⁵

(ή αλλιώς πώς τα αφεντικά μπορούν να βγάλουν μεγαλύτερο κέρδος)

Βέβαια, τα σχέδια αλλαγής της παραγωγικής δραστηριότητας αυτής της περιοχής δεν είναι μια πρόσφατη ιδέα. Το μακρινό 2011, στο “Επιχειρησιακό σχέδιο για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων στην Ελληνική Επικράτεια”, αναδεικνύονται οι λόγοι που το ελληνικό εμπόριο πρέπει να στραφεί προς τα εκεί.

“Η παγκοσμιοποίηση του εμπορίου αλλά και της παραγωγής, πέρα της δραματικής αύξησης του όγκου των μεταφορών δημιούργησε εξαιρετικά πολύπλοκες απαιτήσεις μετακινήσεων που εμπεριέχουν πολύ μεγάλη δυναμική (εξαρτώμενη από την ζήτηση) ως προς τον χρόνο, τον όγκο, τον αποδέκτη αλλά και την σύνθεση του φορτίου. Ταυτόχρονα ο ανταγωνισμός απαιτεί πειστικά την μείωση του κόστους μεταφοράς. Αυτή ακριβώς η πολυπλοκότητα μετέτρεψε τις παραδοσιακές βιομηχανικές αποθήκες των προηγούμενων δεκαετιών σε αυτό που σήμερα ονομάζουμε επιχειρήσεις Logistics και έδωσε μια παγκόσμια δυναμική στον τομέα των Επιχειρηματικών/Εμπορευματικών Πάρκων. Τα πάρκα εφοδιαστικής αποτελούν ένα ενδιάμεσο σταθμό για μεγάλο κομμάτι του

3. ReDePlanAECconsultants, (2017), Η Δυτική Αττική Logistics Center της ελληνικής επικράτειας.

4. Σχέδιο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, Τελική έκθεση, (2020).

5. Σύμφωνα με το Ν.3982/2011, τα Επιχειρηματικά Πάρκα ιδρύονται και λειτουργούν για να υποστηρίξουν εκτός των άλλων και επιχειρήσεις εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), αποθήκες και συγκροτήματα αποθηκών οι οποίες δεν αποτελούν τμήματα των βιομηχανικών – βιοτεχνικών εγκαταστάσεων. Τα Επιχειρηματικά Πάρκα αποτελούν Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ) οι οποίοι διαθέτουν πολεοδομική οργάνωση, έργα υποδομής, κανονισμό λειτουργίας και Εταιρεία Διαχείρισης (ΕΔΕΠ) που εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη λειτουργία των επιχειρήσεων που εγκαθίστανται σ' αυτά.

εμπορευματικού μεταφορικού φόρτου, τόσο του εισερχόμενου/εξερχόμενου στη χώρα όσο και του διερχόμενου”⁶.

Και μετά από λίγα χρόνια, στις αρχές του 2017 και πολύ πριν εμφανιστεί ο covid, η εταιρία ReDePlan AE Consultants (υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου και διαχείρισης έργων) θέλοντας να μπει σε αυτές τις μπίζνες, έκανε μια τεχνική πρόταση με τίτλο “Η Δυτική Αττική Logistics Center της ελληνικής επικράτειας”⁷. Η εν λόγω εταιρεία υποστηρίζει πως στη δυτική Αττική υπάρχει μεγάλο ποσοστό άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης⁸. Δηλαδή, οι βιομηχανίες και οι επιχειρήσεις εκεί έχουν πιάσει χώρο με λάθος τρόπο, διάσπαρτα, χωρίς ορθολογικό σχεδιασμό, με αποτέλεσμα να υπάρχει χασούρα στην παραγωγική διαδικασία και κυρίως στο κόστος μεταφοράς των προϊόντων τους. Όλο αυτό “είχε ως αποτέλεσμα να δαπανώνται καθημερινά πόροι και ανθρωπόωρες στις μετακινήσεις υλικών, προϊόντων και εργαζομένων με περαιτέρω επιβάρυνση στις τιμές των τελικών προϊόντων”⁹. Η ReDePlan AE είπε ακόμα, πως “η Αττικοβιοτιά διαθέτει το 2.86% μόνο, της εθνικά διαθέσιμης πολεοδομημένης γης για επαγγελματικές υποδομές και εγκαταστάσεις”¹⁰. Υπάρχει, δηλαδή, αρκετή γη στην Δυτική Αττική, η οποία πρέπει να καταστεί εκμεταλλεύσιμη, προσελκύοντας τις υπάρχουσες, αλλά και νέες μεταποιητικές μονάδες, υποδομές βιομηχανίας, εφοδιαστικής και άλλων δραστηριοτήτων. Δεν παρέλειψε, βέβαια, να τονίσει ότι η περιοχή αυτή έχει, όπως είπαμε και παραπάνω, πρόσβαση σε μεταφορικά δίκτυα τοπικής και διεθνούς εμβέλειας (λιμάνι, σιδηροδρομικές συνδέσεις, οδικά δίκτυα). Χαρακτηριστικά, αναφέρει στην πρότασή της πως “η αχαρκτήριστη ζώνη Ασπρόπυργου αποτελεί ιδιαίτερη και μοναδική περίπτωση για την εφοδιαστική αλυσίδα”¹¹. Εκείνη την περίοδο, η ReDePlan AE από τη μία, προσπαθούσε να πιέσει για απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης των Επιχειρηματικών Πάρκων και από την άλλη να πείσει τα ντόπια αφεντικά και τους φορείς - που έχουν και αυτοί υλικά οφέλη - να στραφούν προς τα Ε.Π. είτε εγκαθιστώντας είτε μετεγκαθιστώντας τις επιχειρήσεις τους εκεί. Η προσπάθεια της αυτή δεν πήγε χαμένη, αφού η Κεντρική Ενωση Επιμελητηρίων Ελλάδος της ανέθεσε να εκπονήσει σχετικό αναλυτικό σχέδιο. Το συμπέρασμα του σχεδίου είναι ότι πρέπει να δημιουργηθούν 68 Επιχειρηματικά Πάρκα στην Ελλάδα, τα 32 εκ των οποίων στοχεύουν στην εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων και από αυτά τα 32, τα 18 αφορούν συνολικά την Αττική και πιο συγκεκριμένα, τα 10 την δυτική Αττική. Έτσι, τον Ιούλιο του 2019, κατατίθεται και εγκρίνεται το “Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Επιχειρηματικών Πάρκων Βιομηχανίας και Εφοδιαστικής 2018-2040”.

6. Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, (2011), Επιχειρησιακό Σχέδιο για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων στην Ελληνική Επικράτεια, σελ. 5.

7. ReDePlanAEConsultants, (2017), “Η Δυτική Αττική Logistics Center της ελληνικής επικράτειας”.

8. Συγκεκριμένα, η δυτική Αττική έχει 51 άτυπες συγκεντρώσεις μικτού τύπου (βιομηχανία, εφοδιαστική, κλπ.).

9. Αττική: Νέο τοπίο στη βιομηχανική δραστηριότητα, Ναυτεμπορική, 12/10/2019.

10. ReDePlanAE Consultants, (2017).

11. ό.π.

Εδώ χρειάζεται να πούμε, πως αυτή η στροφή στα Επιχειρηματικά Πάρκα μπορεί να μην ωφελήσει όλα τα ντόπια αφεντικά. Όμως, το ελληνικό κράτος, όπως κάθε κράτος άλλωστε, δεν νοιάζεται για το κάθε αφεντικό μεμονωμένα. Απώτερος σκοπός του κράτους είναι η εξασφάλιση του κέρδους των αφεντικών ως σύνολο, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει ότι κάποια αφεντικά θα φαληρίσουν.

Αυτή την προσπάθεια ανέλαβε να στηρίξει από τη μεριά του κράτους ο Πισσαρίδης με το οικονομικό επιτελείο του. “Όντας σε ένα εμπορικό σταυροδρόμι και έχοντας ισχυρή παρουσία στον τομέα της ποντοπόρου ναυτιλίας, η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να καταστεί σημαντικός διαμετακομιστικός κόμβος στο παγκόσμιο εμπόριο. Ωστόσο, η ελλιπής ανάπτυξη των υποδομών μεταφοράς και των υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) έχουν περιορίσει αυτή τη δυνατότητα”¹². Και για να πείσει τα αφεντικά πως έχουν πραγματικά συμφέροντα από αυτό επισημαίνει πως “η μείωση του κόστους αφορά όχι μόνο εξαγωγές ελληνικών προϊόντων και εισαγωγές προϊόντων που προορίζονται για κατανάλωση στην Ελλάδα, αλλά και το εμπόριο προϊόντων που δεν παράγονται ή καταναλώνονται στην Ελλάδα αλλά περνούν από ελληνικό έδαφος. Με άλλα λόγια, η μείωση του κόστους εξαγωγών και εισαγωγών αποφέρει και αναβάθμιση της Ελλάδας ως διαμετακομιστικό κόμβο”¹³. Σε όλη την έκθεση του Πισσαρίδη, είναι εμφανές πως οι προτάσεις που κάνει στο ελληνικό κράτος αποσκοπούν στο να δώσουν κίνητρα στα αφεντικά να στηρίξουν τα Ε.Π. Συν τοις άλλοις, προτείνει κρατικές χρηματοδοτήσεις για αναβάθμιση μεταφορικών δικτύων, περιβαλλοντική προετοιμασία και κατασκευή υποδομών στις περιοχές που θα μεταλλαχθούν σε Ε.Π., κ.α..

Είναι προφανές από τα παραπάνω το γιατί συμφέρει την εθνική οικονομία, δηλαδή τα αφεντικά ως σύνολο, η στροφή στα Ε.Π. (εξορθολογισμός της χωροταξίας, των μεταφορών, της διαχείρισης αποβλήτων, αύξηση της ανταγωνιστικότητας και συνεπώς της εξαγωγικής δυνατότητας κλπ.). Γιατί όμως το κάθε μεμονωμένο αφεντικό να έχει κίνητρο να (μετ)εγκατασταθεί σε Ε.Π., αν σκεφτούμε ότι ο μεμονωμένος επιχειρηματίας πράττει βάσει του ατομικού συμφέροντος και όχι με γνώμονα την εθνική οικονομία; Η ευθυγράμμιση γενικού και ειδικού συμφέροντος επιτυγχάνεται μέσω του κατεξοχήν ρυθμιστή: του κράτους. Το κράτος δίνει κίνητρα ώστε ο κάθε άπληστος αστός να ταυτίσει τα συμφέροντα του με το σύνολο των ομοίων του. Εν προκειμένω, αυτά τα κίνητρα είναι:

α) Λιγότερη γραφειοκρατία, πιο γρήγορη και φθηνή αδειοδότηση. Αυτό σημαίνει ότι ένα εργοστάσιο μπορεί να ξεκινήσει να δουλεύει μήνες νωρίτερα, ενώ σε άλλες περιοχές θα καθυστερούσε.

β) Λιγότεροι περιορισμοί στο μέγεθος της επιχείρησης και στον βαθμό όχλησης της (δηλαδή στο πόσο επιβαρύνει το περιβάλλον με θόρυβο, απόβλητα, ρύπους, κλπ.). Δηλαδή λιγότερα εμπόδια στην μεγέθυνση και την

12. Σχέδιο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, Τελική έκθεση, (2020) σελ. 170.

13. ό.π., σελ. 180.

οικονομία κλίμακας.

γ) Αποτελεσματικότερη και φθηνότερη διαχείριση αποβλήτων της επιχείρησης.

δ) Η απλοποίηση της γραφειοκρατίας σημαίνει λιγότερα έξοδα σε μηχανικούς και συμβολαιογράφους.

ε) Η μεταβίβαση ακινήτων εντός Ε.Π. δεν φορολογείται.

Όλα αυτά τα κίνητρα μεταφράζονται στο γνωστό, ποθητό και λαμπερό γενικό ισοδύναμο κάθε αξίας: σε χρήμα¹⁴.

Βλέπουμε, λοιπόν, πλέον να πληθαίνουν οι επενδυτικές βλέψεις και οι επιχειρήσεις που γλυκοκοιτάζουν την δυτική Αττική. “Η ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Αττικής αποτελεί διαχρονικά πόλο έλξης για νέες επενδύσεις, τόσο βιομηχανικές όσο και logistics. [...] Ασπρόπυργος, Ελευσίνα, Μαγούλα συγκεντρώνουν την πλειοψηφία των νέων επενδύσεων σε νέους αποθηκευτικούς χώρους, λόγω της γεωστρατηγικής τους θέσης. Κοντά σε αυτοκινητόδρομους και με εύκολη πρόσβαση σε λιμάνια (Πειραιά) και αεροδρόμια”¹⁵. Αυτό είναι το πλάνο ώστε τα ντόπια αφεντικά και το ελληνικό κράτος να ρουφήξουν τεράστια ποσά επενδύσεων για να κάνουν τις επιχειρήσεις τους πιο μεγάλες και πιο αποδοτικές στις εξαγωγές εμπορευμάτων, να συμμαζέψουν όλες τις υποδομές των επιχειρήσεων σε καταλληλότερα μέρη με καταλληλότερες υποδομές ώστε να μπορέσουν να γλιτώνουν κάθε λογής λειτουργικά έξοδα και να μειώσουν το χρόνο που οι εργάτριες και οι εργάτες ξεκλέβουν κατά της διάρκειας της παραγωγικής διαδικασίας.

Και τι σχέση έχουν οι Ρομά με όλα αυτά;

Σχεδόν σε όλη την επικράτεια της δυτικής Αττικής ζει ένα μεγάλο κομμάτι του κοινωνικού και ταξικού πάτου. Μετανάστριες, Ρωσοπόντιοι, Ρομνί και Ρομά. Οι Ρομά/Ρομνί ζουν σε διάσπαρτους καταυλισμούς και οικισμούς (πλησίον λεωφόρου NATO, Νέα Ζωή, Νεόκτιστα, Μαγούλα, κ.α.), πολλοί εκ των οποίων είναι μέσα σε βιομηχανικές περιοχές/ζώνες. Όμως, για κακή τους τύχη πολλοί από τους οικισμούς και τους καταυλισμούς που ζουν, εντάχθηκαν στις περιοχές άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης, οι οποίες προορίζονται για Ε.Π., κάθε είδους¹⁶. Αποτελούν, με λίγα λόγια, αγκάθι για τα σχέδια του ελληνικού κράτους και των αφεντικών. Γι’ αυτό και μέχρι πρότινος προσπαθούσαν να τους διώξουν είτε κατεδαφίζοντας με το έτσι θέλω τις στέγες τους, είτε προ-

14. Οι πηγές για το πως εξηγούνται τα κίνητρα αυτά είναι ο ν.3982/2011, και όλες οι αναθεωρήσεις του: ν.4072/2012, ν. 4155/2013, ν.4302/2014, ν.4403/2016, ν.4512/2018, ν.4605/2019, ν.4635/2019.

15. Οι 5 σημαντικές επενδύσεις logistics στη Δυτική Αττική – Γιατί επιλέγουν την περιοχή, *business.gr*, 18/12/2020.

16. «Το πάρκο Ασπρόπυργου αποτελεί ένα από 12 επιχειρηματικά πάρκα εξυγίανσης Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης για τις περιοχές της Αττικής, με τον συνολικό τους προϋπολογισμό να ανέρχεται στα 221 εκατ. ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, εκτός από το επιχειρηματικό πάρκο Ασπρόπυργου πλησίον NATO, ανάλογες επενδύσεις έχουν σχεδιαστεί για να υλοποιηθούν στον βόρειο τομέα του Ασπρόπυργου, καθώς σε Κορωπί, Μαρκόπουλο, Καλύβια, Λαύριο, Αυλώνα, Κρουσινί, Μέγαρο, Φυλή, Μαγούλα και Μάνδρα.». Βλ. Πράσινο φως” για 12 επιχειρηματικά πάρκα στην Αττική, *ecopress.gr*, 15/07/2019.

σπαθώντας μέσω της εκπαίδευσης και των πολιτιστικών δράσεων να τους/τις “εκπολιτίσουν”, είτε προσπαθώντας να τους/τις πείσουν να μετεγκατασταθούν σε σπίτια, με μερική και βραχυχρόνια κρατική επιδότηση ενοικίου (από 70 έως 210 ευρώ το μήνα)¹⁷.

Η συνθήκη του covid έφερε στην επιφάνεια άλλη μία μέθοδο για να τους/τις αναγκάσουν να φύγουν. Με υγειονομική πρόφαση, στοχοποιώντας τους οικισμούς και τους καταυλισμούς τους ως υγειονομική βόμβα κρουσμάτων covid, ανάγκασαν τους Ρομά και τις Ρομνί να μη μπορούν να βγουν από τα σπίτια τους και κατά συνέπεια να μη μπορούν να βγάλουν τα προς το ζην, μιας και ελάχιστοι έχουν χαρτί μετακίνησης για εργασία.

Βέβαια, με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια. Αν οι κοινότητες τους αναγκαστούν όντως να διασπαστούν, η επιδότηση ενοικίου έχει κάποιους καθόλου τυχαίους όρους, όπως το εξής: «Η επωφελούμενη οικογένεια θα πρέπει να καταστεί αυτοσυντήρητη μέσα από τακτοποίηση στον εργασιακό τομέα, π.χ. τουλάχιστον ένα από τα άνεργα μέλη της ωφελούμενης οικογένειας είναι σκόπιμο να συμμετέχει, κατά προτεραιότητα, σε σχετικές προσκλήσεις για την προώθηση στην απασχόληση με στόχο την ένταξη στην αγορά εργασίας»¹⁸. Και προφανώς, οι επιδοτήσεις τελειώνουν μόλις τελειώσουν οι χρηματοδοτήσεις. Για να επιβιώσουν, δηλαδή, αργά ή γρήγορα θα αναγκαστούν να εισέλθουν στην μισθωτή αγορά εργασίας. Αυτοί οι πληθυσμοί ούτως ή άλλως συγκροτούν τον πάτο της εργατικής τάξης, έναν πάτο που μπορεί να γίνει το πιο φτηνό και υποτιμημένο εργατικό δυναμικό, με τα λιγότερα δικαιώματα και με μια διασπασμένη φωνή. Η είσοδος ενός τέτοιου εργατικού δυναμικού φαίνεται να ταιριάζει γάντι με τα επενδυτικά σχέδια στις περιοχές αυτές που θα υπάρχει ζήτηση για εργασία.

Δεν μπορούμε όμως να μην αντιληφθούμε ότι αυτή η μακροχρόνια προσπάθεια διάσπασης των κοινοτήτων των Ρομά/Ρομνί αποτελεί τη βίαιη προσπάθεια για την πειθάρχηση τους, την λεγόμενη “κοινωνική ενσωμάτωσή” τους. Κάτι το οποίο σχετίζεται τόσο με τα υλικά συμφέροντα του ελληνικού κράτους, όσο και του εθνικού κορμού. Άλλωστε, χάριν του διάχυτου αντιτισιγανικού μίσους, αλλά και της έμπρακτης στήριξης των μπαλαμών, το ελληνικό κράτος μπορεί να συνεχίζει να προσπαθεί με κάθε μέσο να τους καταστείλει και να ισοπεδώσει τις ζωές τους.

Όμως, οι κοινότητες Ρομά έχουν αποδείξει πως ξέρουν να αντιστέκονται. Έτσι, βλέπουμε την μακροχρόνια άρνησή τους να επιλέξουν σπίτια στηριζόμενοι στις κρατικές επιδοτήσεις ενοικίων. Γι’ αυτό λοιπόν, δεν μας φαίνεται περίεργο που το πλάνο του αυστηρού lockdown συνοδεύεται με την σταθερή αστυνόμευση της περιοχής επ’ αορίστου. Το επιχειρησιακό σχέδιο της ΕΛ.ΑΣ, ήδη από το 2015, προβλέπει για την περιοχή 41 περιπολίες το 24ωρο, με 228 μπάτσους να περιπολούν τμηματικά τους δήμους της δυτικής Αττικής¹⁹.

17. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, (2017), Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2017-2021.

18. ό.π., σελ. 34.

19. Το σχέδιο της ΕΛ.ΑΣ. για τη μαφία της Δυτικής Αττικής: Πώς θα σπάσει το «άβατο» των εγκληματιών, iefimerida.gr, 13/05/2015.

Κλείνοντας, δεν υποστηρίζουμε πως τα Ε.Π. στις περιοχές που ζουν οι Ρομά/Ρομνί είναι ο ένας και μοναδικός λόγος για το αυστηρό lockdown στην δυτική Αττική. Αλλά σίγουρα, για να καταλαβαίνουμε την καταστολή που ζούμε, μας βοηθάει να μελετάμε την κρατική πολιτική και να ακολουθούμε το παρακάτω σχήμα: οι περίοδοι κρίσης και βαθιάς ύφεσης σε διεθνές επίπεδο, όταν δηλαδή είναι όλοι ακινητοποιημένοι, είναι ο ιδανικός χρόνος αναδιάρθρωσης - ο ελληνικός καπιταλισμός τώρα επιδιώκει την αναδιάρθρωση - το lockdown έρχεται να επέμβει διευκολύνοντας αυτήν την αναδιάρθρωση - αυτή η αναδιάρθρωση σχεδιάζει να υποτιμήσει ακόμα περισσότερο τα ήδη υποτιμημένα υποκείμενα. Στην περίπτωση της δυτικής Αττικής, της κολώνας της βιομηχανικής παραγωγής της χώρας, όπου ζουν χιλιάδες υποτιμημένα, ταξικά και κοινωνικά, υποκείμενα, είναι αναμενόμενη η ένταση του lockdown να είναι αυξημένη. Το κράτος δεν χάνει ευκαιρία να πειθαρχήσει τον κοινωνικό και ταξικό του πάτο, κάτι που κάνει ούτως ή άλλως σε όλη τη χώρα με μικρότερη ή μεγαλύτερη ένταση.